

EERSTE BOUWSTENEN VOOR OMGEVINGSVISIE EN -PROGRAMMA'S VAN EPE

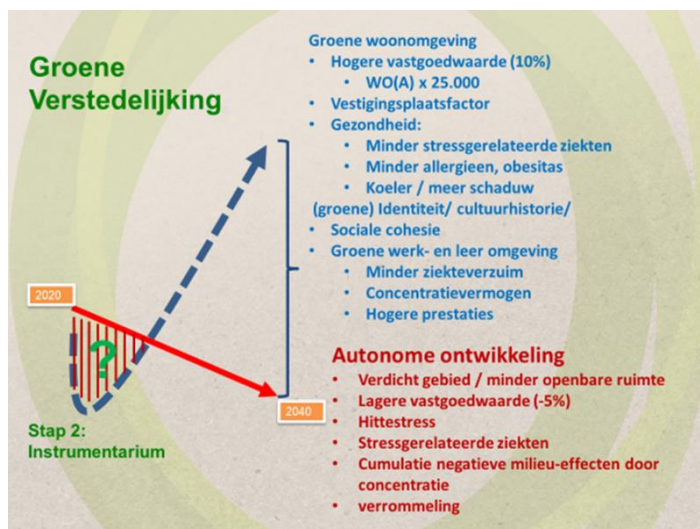
Naar integratie van ambities en beleid voor Gezondheid, Groen, Wonen, Economie en Klimaatadaptatie

Inleiding

De partijen die vanuit het Episch Centrum samenwerken vinden het van groot belang dat in de omgevingsvisie van Epe de -door Epenaren meest relevant geachte- thema's natuur en gezondheid goed verbonden worden met de andere ruimtelijke thema's en maatschappelijke opgaven. Dat vergt zowel een inhoudelijke verbinding in een visie als een verbinding met de maatschappij (burgers, bedrijfsleven, maatschappelijk organisaties).

Het verbinden van beleidsvelden is nieuw. Zo kennen natuurbeleid en biodiversiteit een eigen specifieke en sectorale invalshoek verwoord in natuurbeleidsplannen en in sectorale wetgeving (flora en faunawet). Gezondheid is slechts heel beperkt in het bestaande ruimtelijk beleid meegenomen.

Het Episch centrum heeft, in samenwerking met Ons Mooi Epe, voor de verbinding tussen natuur en gezondheid gebruik gemaakt van methodieken die zijn ontwikkeld in het programma Groene Cirkels. Binnen Groene Cirkels staat de Natuur als Partner centraal en wordt op dit moment succesvol geëxperimenteerd in het verbinden en het aangaan van allianties en het maken van gemeenschappelijke programma's. Groene Cirkels rond Heineken, Cosun, Farm Frites maar ook de bodemdaling in het Groene Hart, bijenlandschap en het deltaplan voor de Biodiversiteit zijn voorbeelden.

Binnen groene cirkels is er voor de metropoolregio Den Haag/Rotterdam een model ontwikkeld waarin de baten van investeren in groen (uitgedrukt in privaat en publiek rendement) worden afgezet tegenover een autonome ontwikkeling (van niets doen).

Workshop: Droomsessies Omgevingsvisie Epe

Zoals gebruikelijk in het programma Groene Cirkels zijn door Episch Centrum allereerst enkele zogenaamde droomsessies georganiseerd. Voor deze workshop zijn twintig inwoners van Epe uitgenodigd op grond van hun kennis, ervaring en betrokkenheid bij de diverse domeinen die in dit kader relevant zijn: niet alleen personen die thuis zijn op de domeinen natuur en gezondheid, maar ook personen die thuis zijn in de agrarische sector, op het gebied van toerisme, milieu en klimaat, wegen en water en in het

onderwijs [zie bijlage]. Met als insteek om met hen de verbinding tussen gezondheid en natuur en deze andere sectoren te kunnen maken.

In de workshop is (1) gevraagd wat zij vanuit hun verschillende disciplines belangrijk vinden om in de omgevingsvisie op te nemen en waarom (achterliggende doelen), en (2) gevraagd zoveel mogelijk dromen, beelden en initiatieven hierbij te benoemen. Tientallen ideeën zijn geordend en de eerste verbindingen zijn aangegeven (3). Vervolgens zijn (4) de uitkomsten van de droomsessie met de deelnemers gecommuniceerd en is aan de deelnemers gevraagd prioriteiten toe te kennen [zie Bijlage B].

Dit heeft geleid tot een breed gedeeld beeld op vijf kernpunten voor de Omgevingsvisie Epe. Deze vijf kernpunten vormen de basis waarop door het Episch Centrum integrale deelvisies en ontwikkelprincipes zijn opgesteld voor de verschillende instrumenten van de Omgevingswet: omgevingsplan en deelprogramma's als gemeentelijk rioleringsprogramma, programma gezondheid en het programma klimaatadaptatie.

Visie en eerste bouwstenen voor omgevingsplan en programma's

De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving.

Het beleid op hoofdlijnen komt terug in de omgevingsvisie, de regels in het omgevingsplan.

De maatregelen, de financiering en overige zaken in programma's.

In de **omgevingsvisie** legt de gemeente haar **ambities en beleidsdoelen** voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

Het **omgevingsplan vervangt het oude bestemmingsplan**, bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied en in **programma's** formuleren gemeenten maatregelen die leiden tot de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

In de volgende paragrafen wordt op vijf onderscheiden werkvelden achtereenvolgens ingegaan op:

- I. De **ambitie** op het werkveld/beleidsveld (de droom)
- II. Relevante **programmapunten** op het werkveld/beleidsveld
- III. **Prioriteiten** op de betreffende punten
- IV. Nadere **concretisering** met wensbeelden, perspectieven en voorbeelden

1. Epe wordt gezond ouder in een groene omgeving

Ambitie: In 2030 is de gemeente Epe de groenste en gezondste gemeente op de Veluwe. Een gezonde en rustige omgeving die uitnodigt om te bewegen, mensen te ontmoeten, waar gezond wordt gegeten en de inwoners lang maatschappelijk actief blijven.

Preventie en de aanpak van ziekten vanuit de patiënt in relatie tot haar omgeving versterken de reguliere geneeskunde. De inwoners worden gezond ouder dan nu: in 2030 heeft de gemeente Epe zich ontwikkeld tot een Blue Zone gemeente¹.

De mogelijke negatieve effecten van klimaatverandering worden tegengegaan door de weerbaarheid van de fysieke omgeving te vergroten

Programmapunten

✚ Ten bate van de gezondheid **wordt een groene woon- en leefomgeving in Epe gekoesterd.** Groen heeft grofweg twee kwaliteiten die de gezondheid bevorderen: (1) Stress reducerend of zichtgroen. En (2) Beweging bevorderend of gebruiksgroen.

Prioriteiten zijn daarbij:

1. In de kernen van Epe heeft iedereen direct zicht op en toegang tot gemeentelijk groen. Het absolute percentage zichtbaar groen in woonwijken > 90%.
2. De indicator voor groen is het percentage groen in de buurt aan de hand van de hoeveelheid bomen, struiken en lage vegetatie. Alle buurten in de gemeente Epe behoren tot de hoogste klasse (Groen per Buurt; klimaateffect atlas) > 40% totale buurtoppervlakte.
3. De inwoners zijn aanzienlijk lichamelijk actiever en de internationale norm voor gezond bewegen wordt ruimschoots gehaald.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Ouderen zijn langer actief door voldoende groen op loopafstand
 - Het percentage bewoners van 72 jaar of ouder, dat nog regelmatig wandelt en fietst, is verdubbeld.
 - Ommetjes vanuit de dorpen starten bij ieder thuis
 - Voldoende groen op loopafstand (300 meter)
 - Aanleg van groene ontmoetingsplekken
4. Kinderen worden gestimuleerd tot sporten en een meer gevarieerd en creatief speelgedrag door de aanwezigheid van voldoende sportvoorzieningen en een natuurlijke speelomgeving. **Concreet** betekent dit bijvoorbeeld:
 - Het **percentage kinderen met overgewicht hoort tot de laagste van Nederland.**
 - Het aandeel kinderen met overgewicht is in 2030 met 40% gedaald
 - De participatiegraad van sportende kinderen >90%
 - Groene schoolpleinen zorgen voor betere schoolprestaties, minder ziekteverzuim en pesten
 - Epe doet mee aan het programma jongeren op gezond gewicht (JOGG)
 - Gratis sporten

✚ Door voldoende schaduw en koeling door verdamping wordt **de verwachte oversterfte** van ouderen door hittegolven bijna **tot nul gereduceerd en worden stress-gerelateerde aandoeningen sterk verminderd.**

¹ Onder de naam "Blue Zones" zijn plekken in de wereld bekend geworden waar de inwoners gezond ouder worden en waar gezonde honderd jarigen geen uitzondering zijn.

- ✚ In de gemeente Epe wordt gezorgd voor een **zeer goede luchtkwaliteit -zowel in de kernen als in het buitengebied-**, zodat ouderen, jongeren en andere hoogrisicogroepen hier nergens meer worden blootgesteld aan gezondheidsschade door de aanwezigheid van schadelijke stoffen in de buitenlucht.

Prioriteiten zijn daarbij:

5. De emissies van fijn stof en ammoniak door (pluim)veebedrijven worden zodanig ingeperkt dat gezondheidsschade bij omwonenden (tot op 2 kilometer afstand) wordt uitgesloten.
6. De gemeente Epe stelt voor de luchtkwaliteit omgevingswaarden vast conform GGD-adviezen en WHO-grenswaarden (verdergaand dan Europese normen) en betreft daarbij ook stoffen die thans nog niet gereguleerd zijn zoals roet.

- ✚ Een **fijnmazig netwerk van boomrijke koelte-eilanden (natuurgebieden, groene schoolpleinen, parken, groene winkelcentra, sportparken en bedrijfsterreinen)** zorgt dat koele lucht de woongebieden in kan stromen, ververs de lucht in de nacht, nodigt uit tot lopen en fietsen en verbindt de woongebieden met de natuurgebieden in de omgeving.

Prioriteiten zijn daarbij:

7. De kernen zijn getransformeerd tot groene oases.
Een **“groene paraplu”** van duizenden extra bomen in de woonwijken zorgt voor schaduw in de zomer en een veel aantrekkelijker woon- en werkomgeving. Op een hete zomerdag kan het wel 10 tot 15 graden koeler zijn onder een boom dan in de zon.

- ✚ Epe wordt een gemeente die slim hoosbuien naar z'n hand zet en water vasthoudt. De **sponswerking van de bodem** is vergroot. Voldoende waterbergend vermogen van de (minder versteende) bodem zorgt bij extreme hoeveelheden neerslag voor minder wateroverlast en voor minder verdroging.

Prioriteiten zijn daarbij:

6. De verharding in de kernen heeft plaats gemaakt voor een **“groene spons”** van groene tuinen, wadi's en een waterdoorlatende infrastructuur.

- ✚ Iedereen heeft toegang tot gezond regionaal voedsel

Prioriteiten zijn daarbij:

7. Buurtmoestuin aanleggen
8. Programma gezonde voeding op school aanbieden
9. Een gezond voedselaanbod in de buurt aanbieden (winkels en restaurants)

2. Epe profileert zich groen met haar Toerisme, Landbouw en Werkomgeving

Ambitie: In 2030 is de gemeente Epe een gemeente met een gezonde economische basis, waar bijvoorbeeld de agrarische en toeristische sector floreren door een evenwichtige en duurzame ontwikkeling en andere economische activiteiten baat hebben bij een groene inrichting van hun omgeving.

Programmapunten

✚ Door een autovrije, groene en schaduwrijke inrichting worden de dorpskernen en winkelstraten van Epe en Vaassen een **aantrekkelijk groen centrum** dat in 2030 meer klandizie trekt en toeristen die zowel vaker als voor een langere periode het centrum bezoeken.

Prioriteiten zijn daarbij:

1. Een uitnodigend groen centrum waar klanten vaker komen en langer verblijven.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Aantrekkelijke schaduwrijke groene invulling van de dorpscentra.
- Meer schaduw door het vervangen van verkeersruimte door groen en bomen.
- Ruimte voor waterberging en het herstellen (bovengronds) van de dorpsbeken in Vaassen en Epe.

2. Een autovrije dorpskern met parkeergelegenheid ondergronds en aan de randen.

3. Groene bedrijfsterreinen en kantoorlocaties die het concentratievermogen verhogen en de creativiteit van de werknemers en het ziekteverzuim laten afnemen.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Vermijden van arbeidsverlies

4. Een flinke stijging door de aantrekkelijker groene woon- en werkomgeving van de bereidheid om zich hier te vestigen (ook voor bedrijven) ondanks een relatieve stijging van de vastgoedwaarde met gemiddeld 5-10% .

✚ Door in Epe de **landbouwactiviteiten weer te verbinden met de woonkernen** wordt hier de negatieve spiraal van productieverhoging, schaalvergroting en lage prijzen op de wereldmarkt en haar aanslag op het landschap doorbroken. Een meer extensief en kleinschalig model gericht op korte ketens en de directe omgeving zorgt voor nieuwe verdienmodellen, waarbij de agrariër wordt geholpen door hogere prijzen voor de producten, ruimte voor verbreding van activiteiten (kamperen bij de boer, volks/schooltuinen, recreatiemogelijkheden, zorgboerderijen) en het betalen voor landschappelijke diensten en investeren in biodiversiteit.

Prioriteiten zijn daarbij:

5. Verbinding van lokale landbouw met burgers/consumenten, kinderen, educatie, horeca, zorginstellingen en toeristen.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Minstens 50% van het dagelijkse voedsel komt uit de regio
- Op alle scholen, kantines en zorginstellingen en in de lokale horeca worden streekproducten geconsumeerd en in de lokale supermarkten aangeboden
- Introductie van een regionaal (keur) merk voor de Veluwe en IJsselvallei.
- Gratis aanbieden van streekproducten op lokale (toeristische) markt/ met voorrang voor streekproducten (geen marktkosten)

6. Verruiming van de mogelijkheden voor Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Steun vanuit de gemeente naast de bestaande Europese en landelijke subsidies.
- Extra subsidie voor het beheer van kleinschalige landschapselementen zoals bloemrijke akkerranden, hagen, opengehouden sprengen, laanbomen en wandelpaden.

7. Ontmoediging van zwaar belastende agrarische activiteiten (o.a. met ruimtelijk beleid).

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Intensieve teelten zoals coniferen en bloem bollen worden niet toegestaan of biologisch.
- Intensieve veehouderij wordt niet toegestaan in zones rond natuurgebieden i.v.m. emissies naar oppervlaktewater/ grondwater

✚ De **weerbaarheid van de toeristische sector in Epe** wordt vergroot door een combinatie van maatregelen, met evenwicht tussen toerisme en duurzame ontwikkeling door de keuze voor kwaliteit. Het klimaatbestendig maken van het bosareaal op de Veluwe en de vervanging van naaldbos door loofbos en klimaatbestendige soorten zijn (naast de modernisering van de accommodaties zelf) bepalend voor de bezetting(sgraad) van de toeristische accommodaties in voor- en seizoen en hiermee bepalend voor een positieve toeristische ontwikkeling.

Prioriteiten zijn daarbij:

8. Vervanging van een kwart van het naaldbos in de gemeente Epe door loofbos. Deze klimaat adaptieve maatregel vindt allereerst plaats rondom de verblijf-accommodaties en langs de randen van het bos (koelte, minder verdamping, hoge opvangcapaciteit recreanten, hogere biodiversiteit).
9. Investerings die voor de toeristische accommodaties leiden tot een gemiddeld hogere prijs (kwaliteit accommodatie) en bezettingsgraad (seizoen verbreding door investeringen in natuur en cultuur), zodat de relatieve en absolute verdiensten uit de toeristische sector omhoog gaan en de rentabiliteit van de accommodaties wordt verhoogd. Ten faveure van rust en zoning ligt daarbij het aantal toeristische overnachtingsplaatsen in 2030 lager.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Natuurlijke inpassing recreatie en toeristische voorzieningen
 - Greenkey is de standaard
 - Energieneutraal toerisme
 - Epe centrum voor E-bikes
 - Apeldoorns kanaal toeristisch-recreatief benutten. Dito IJsseloever bij Oene.
10. Werken met een 'toerismebalans' waarbij de inkomsten van de toeristenbelasting ten goede komen aan publieke investeringen in recreatie, natuur en cultuur mede ten behoeve van de toeristische sector.

3. Epe zorgt voor leefbare “kernen in het groen” en biodiversiteit

Ambitie: In 2030 is de gemeente Epe de groenste en gezondste gemeente op de Veluwe. De kernen zijn klimaatadaptief (verkoeling door verdamping en schaduw) door het vergroten van zowel het percentage groen per buurt als het oppervlak aan boomkronen (schaduw). Overal zijn merel en zanglijster te horen en is de biodiversiteit versterkt door de aanplant van lokale bomen en lokaal plantmateriaal. Het fijnmazig groenblauwe netwerk dat is ontstaan is essentieel voor minder mobiele vogelsoorten, kleine zoogdieren en vleermuizen en is onderdeel van een regionaal ecologisch netwerk voor bestuivende insecten. De bijensterfte is op een aanvaardbaar niveau gekomen en het aantal soorten wilde bijen en zweefvliegen gestegen. Het fijnmazig stedelijk groen netwerk gaat naadloos over in de Natura 2000 gebieden rondom de kernen.

Programmapunten

✚ In Epe vindt een transformatie plaats naar “kernen in het groen” door adequaat groenbeheer.

Prioriteiten zijn daarbij:

1. Realisatie van een sterke **toename van grote schaduw gevende** bomen in dorpscentra.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Op elke are (100m²) minstens een volwassen boom met kroon in villawijken en buitengebieden (100 grote bomen per ha woongebied)

2. Looptroutes bevinden zich voor minimaal 40 procent in de schaduw.

3. Het kroonoppervlak van bomen per wijk beslaat minimaal 40%

4. Er is gebruik gemaakt van lokaal plantmateriaal

5. Monocultuur is bij aanplant vanwege de kwetsbaarheid (eikenprocessierups) vermeden

6. Introductie van een ‘bomenbalans’

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Als meeteenheid geldt het aantal boom-levensjaren
- Eén oude boom wordt vervangen door zeven jonge bomen

✚ De sponswerking van de bodem wordt vergroot ten behoeve van verkoeling en het vasthouden van water (groen spons).

Prioriteiten zijn daarbij:

7. Het percentage vegetatie in verschillende wijken binnen de gemeente ligt op minstens 40%.

8. Er wordt gewerkt volgens de drietrapsstrategie ‘vasthouden - bergen – afvoeren’

9. Naast het rioolstelsel (afvoeren) komt meer ruimte voor het vasthouden van water in de buurten.

10. Realisatie van waterdoorlatende bestrating, groene daken en geveltuintjes.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- a. Tegels eruit, groen erin (actie Steenbreek)
- b. Aanleg van infiltratievelden en vijvers
- c. Afkoppelen van regenpijpen
- d. Gebruik van regentonnen en zorg dragen voor hergebruik van regenwater

11. Natuurvriendelijke wadi's worden gekoppeld aan natuurspeelplekken

- ✚ Het ontstaan van een regionaal ecologisch netwerk voor bestuivende insecten wordt gestimuleerd met behulp van o.a. groene biodiverse straatinrichting en openbaar groen
Prioriteiten zijn daarbij:
 12. Realisatie van groene lanen
 13. Bloem- en kruidenrijke groenstroken die een belangrijke voedingsbron vormen voor vlinders, hommels en bijen.
 14. Realisatie van vlindertuinen/ idylles
 15. Gebruik van inheemse bomen en struiken

- ✚ Standaard wordt gebouwd volgens de principes van 'natuur inclusief bouwen'.
Prioriteiten zijn daarbij:
 16. Houtbouw
 17. Groene daken (sedumdaken) en groene gevels
 18. Ruimte voor huismus, gierzwaluw, vleermuis, wilde bij en vlinders

- ✚ De biodiversiteit in het agrarisch gebied wordt sterk vergroot.
Prioriteiten zijn daarbij:
 19. Natuurlijke plaagbestrijding (van o.a. de eikenprocessierups).
 20. Zonering rondom natuurgebieden (behoud inlandse eik versus stikstof)
 21. Beken en sprengen bovengronds en waterberging
 22. Insecten in landelijk gebied terugbrengen naar het niveau van vóór 1990 (stijging soorten met 50%)
 23. Bloemenranden langs infrastructuur en akkerranden door Ecologisch bermbeheer
 24. Tien procent van het agrarisch gebied wordt gebruikt voor waterberging, natuurlijke plaagregulatie en bestuiving.
 25. Een reductie van 50% in het gebruik van chemische middelen

- ✚ Er wordt zorg gedragen voor behoud en versterking van oude landschappelijke elementen
Prioriteiten zijn daarbij:
 26. Oude wandelpaden worden in ere hersteld.
 27. Lanenstructuur met bomen wordt gekoesterd.
 28. Waar passend in de omgeving wordt een aantal onverharde wegen teruggebracht (van verhard naar onverhard)
 29. Diverse zandwegen lopen door vanuit het buitengebied de kernen in

4. Epe zet zich in voor een verantwoorde energietransitie

Ambitie: In 2030 wordt de energieopgave allereerst behaald door
(1) preventie, energie-efficiëntie, mobiliteit en het verder isoleren van vastgoed.
De hierdoor beperktere taakstelling binnen het RES wordt verder gehaald door
(2) energieopwekking via zonnepanelen op huizen, maatschappelijk vastgoed, bedrijfsgebouwen en boerderijen, alternatieve bronnen als aardwarmte en daarna pas
(3) een beperktere plaatsing van windmolens en grootschalige zonnevelden.
De afweging van plaatsing hiervan wordt gerealiseerd door een integrale afweging binnen de kaders van de omgevingswet (en dus niet binnen een sectoraal instrument als de RES).

Programmapunten

✚ Binnen de kaders van de omgevingswet start de gemeente Epe met een integraal energietransitieprogramma

Prioriteiten zijn daarbij:

1. Een ambitieus isolatie en preventieprogramma

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Prioriteit voor het isoleren van vooroorlogse woningen

2. In tegenstelling tot in de Concept RES wordt binnen de omgevingsvisie kleinschalige zon-op-dak wel betrokken bij de taakstelling.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Een subsidieregeling voor plaatsing van zonnepanelen bij particulieren en bedrijven.
- Maximale plaatsing van rendabele zonnepanelen op al het maatschappelijk vastgoed.

✚ De aanpak van de energietransitie wordt adequaat verbonden met andere (energie-)opgaven.

Prioriteiten zijn daarbij:

3. Een wijkgerichte aanpak waarbij investeringen in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, aardgasvrije wijken en het investeren in klimaatadaptatie (groene paraplu en groene spons) adequaat verbonden worden.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Het opzetten van een Programma verduurzaming/ Verduurzamingsfonds
- Het stimuleren van groene daken met zonnepanelen (hoger rendement zonnepanelen bij temperatuur van maximaal 25°C)
- Het stimuleren van groene gevels die beschermen tegen opwarming door zon en een isolerende werking hebben.

✚ In de omgevingsvisie voor Epe worden locaties aangegeven voor zowel windmolens als grootschalige zonne-energie die vóór 2030 moet zijn gerealiseerd.

Prioriteiten zijn daarbij:

4. Een zorgvuldige procedure die de grote impact die windmolens en grootschalige zonne-energie hebben op het landschap kwantificeert (in zijn totaal en per geval) en afweegt binnen de kaders van de integrale omgevingswet en niet volstaat met een sectorale afweging binnen de RES.

5. In Epe werken we met elkaar samen

Ambitie: In 2030 is de gemeente Epe een benaderbare gemeente die “Open” staat voor burgerinitiatieven en voor samenwerking met maatschappelijke partijen. Een gemeente waar men constateerde dat in de omgevingsvisie de grote maatschappelijke thema’s en het vertalen hiervan in een gebied bij elkaar komen en dat niemand het meer alleen kan. Een gemeente waar permanent, en in een zo vroeg mogelijk stadium, wordt gezocht naar draagvlak en samenwerken. Op het gebied van plannen in de fysieke woonomgeving vindt geen planontwikkeling plaats zonder de betrokken inwoners hierbij vanaf het allereerste begin te betrekken. Het Episch Centrum helpt daarbij de gemeente en maatschappelijke partijen bij het verbinden van overheid en burger en het mobiliseren van de kennis van de maatschappij.

Programmapunten

✚ Concreet wordt gewerkt aan het versterken van vertrouwen in zowel de burger als de politiek.

Prioriteiten zijn daarbij:

1. Zij aan Zij denken, werken, kiezen, besluiten en werken aan een rijpere besluitvorming.
2. Per thema wordt een burgerberaad ingesteld.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Als 75% voorstander is van een idee of actie dan implementeert de gemeente het voorstel.
- Bij het uitwerken van het omgevingsplan en bij de programma’s spelen de inwoners (resp. een delegatie van de inwoners) een actieve rol.

✚ Ontmoeting en interactie van bevolkingsgroepen wordt bevorderd (jongeren ↔ ouderen, autochtonen ↔ ‘import’, dorpskernen ↔ buitengebied)

Prioriteiten zijn daarbij:

3. Werken aan gezamenlijke verantwoordelijkheid voor sociale cohesie.
4. Adequate opzet van overheidsgebouwen en overheidsdiensten.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Scholen inbedden in een Sociaal Centrum (i.p.v. in een apart staand schoolgebouw)
5. Het Episch Centrum wordt een ‘broed- en experimenterplek’ waar beleidsmakers, politici, de zorg en de inwoners bij elkaar komen en vertrouwen ontstaat tussen burger en politiek.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Het Episch Centrum functioneert ‘regelvrij’ gericht op community en nabuurschap.

✚ Jeugd en jonge mensen worden centraal gesteld in het toekomst denken.

Prioriteiten zijn daarbij:

6. Het betrekken van de middelbare school van Epe bij de omgevingsvisie
7. Werken aan verjonging (ook in denken)
8. Het ontwikkelen van nieuwe beelden van Epe
9. Zorg dragen voor voldoende betaalbare woningen voor jonge mensen, éénouder gezinnen en ouderen.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld:

- Bouw van tiny houses, studio’s en sociale woningbouw voor jongeren. De gemeente heeft een rol in het bestemmen van de daarvoor noodzakelijke grond uit haar portefeuille. Daarnaast wordt gezocht naar particulier beschikbare grond, alwaar ook de bestemming door de gemeente dient te worden verleend.

BIJLAGE

DEELNEMERS AAN DE DROOMSESSIE OMGEVINGSVISIE EPE op 26-11-2020

Domein	Persoon	Achtergrond
Agrarisch	Jan-Willem Lagerweij	regulier – LTO
	Janneke Goudbeek-Riphagen	kleinschalig
Economie - algemeen	Martin Lokhorst	accountant - Ondernemersvereniging
	Frits Smit	divers - St. Promotie Epe (SPGE)
Gezondheid	Alex van 't Zand	coach / manager zorginstelling
	Yolande Slagman	beleidsadviseur (Zwolle)
Natuur	Oene Gorter	landgoedeigenaar (Welna) - VGG
	Emmelies Jordens	kunstschilder
Milieu en klimaat	Mattheus Bleijenberg	communicatie-adviseur (oa N&M-federaties)
	Odile Rijken	LBBL
Onderwijs	Maikel van Breukelen	directeur basisschool – De Sprengre Vaassen
	David van Walderveen	student
Toerisme	Ingrid de Vries	hotelmanager
	Wouter van Reeve	vakantiepark De Jagerstee Epe
Wegen & water	Gert Verwolf	dijkgraaf
	Ben van der Sman	afdelingshoofd verkeer (Arnhem)
	Michel Dubois	afdelingshoofd stadsplanning (Apeldoorn)
moderators	Menko Wiersema	
	Robbert van Duin	